

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O RADIOTELEVIZIJI SLOVENIJA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Z zadnjo spremembo Zakona o Radioteleviziji Slovenija – ZRTVS-1A (Uradni list RS, št. 163/22) se je določilo novo ureditev vodenja, upravljanja in nadzora javnega zavoda RTV Slovenija. Na ta način se je bistveno omejila možnost vpletanja politike v vodenje in upravljanje javne RTV Slovenija, vzpostavljena pa je bila vodstvena in vsebinska avtonomija.

Poročilo Evropske komisije o stanju pravne države za leto 2024 ugotavlja, da je novi model upravljanja RTV Slovenije prispeval k izboljšanju neodvisnosti RTV Slovenije. Vendar je bil v Poročilu izpostavljen tudi obstoj določenih izzivov v zvezi z delovanjem nove strukture upravljanja, ki vplivajo na učinkovitost delovanja organov RTV Slovenije. Prav tako navedena novela Zakona o Radioteleviziji Slovenija ni spremenila načina in višine financiranja javne RTV Slovenija, kar ima neposredne posledice na njeno zmožnost opravljanja javne službe.

Predlog rešitev za izboljšanje delovanja javnega zavoda je na pristojno ministrstvo naslovila tudi uprava RTV Slovenija. Predlogi uprave se osredotočajo zlasti na določanje RTV prispevka, na jasnejšo razmejitev med pristojnostmi uprave, finančnega odbora in Sveta RTV Slovenija ter na določitev obsega javne službe. Opozorili so še na problematiko financiranja delovanja glasbenih sestavov Simfoničnega orkestra in Big Banda ter na ureditev financiranja programov, namenjenih narodnim manjšinam.

Vlada Republike Slovenije je sprejela Odlok o spremembi višine prispevka za opravljanje radijske in televizijske dejavnosti Radiotelevizija Slovenija (Uradni list št. 73/24), in sicer za povišanje za 10 odstotkov. Dodatno je Vlada Republike Slovenije 28. 8. 2024 obravnavala tudi izhodišča za pripravo sprememb Zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1) in jih sprejela kot okvir za pripravo sprememb Zakona o Radioteleviziji Slovenija.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o RTV Slovenija sledi sprejetim priporočilom. Najpomembnejše rešitve predloga so:

- jasna razmejitev pristojnosti znotraj uprave ter med upravo in Svetom RTV Slovenija ter posledično razmejitev nalog upravljanja in nadzora;
- potrjevanje revizorja računovodskih izkazov s strani Finančnega odbora;
- določitev pristojnosti finančnega odbora za učinkovit nadzor poslovanja;
- jasna ureditev javne službe in tržne dejavnosti;
- zagotovitev stabilnega financiranja z določitvijo pogoja za valoriziranje višine RTV prispevka;
- večjo preglednost in preverljivost porabe denarja iz RTV prispevka;
- dopolnitev javne službe z glasbeno produkcijo in koncertno dejavnostjo;
- ureditev financiranja manjšinskih programov.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o RTV Slovenija tako prepoznava, da ima RTV Slovenija osrednjo vlogo pri ohranjanju, ustvarjanju in posredovanju slovenske umetnosti in kulturne dediščine, saj spodbuja kulturno ustvarjalnost in umetniško svobodo.

Pri tem ima posebno vlogo glasbena produkcija, ki je vključena v radijske in televizijske programe ter v nacionalni arhiv. Glasbena produkcija RTV Slovenija vključuje Simfonični orkester, Big Band ter otroški in mladinski pevski zbor, ki neprekinjeno delujejo že desetletja in predstavljajo neprecenljiv del kulturne krajine Slovenije. Njihovo delovanje ni tržno nadomestljivo, krčenje pa bi pomenilo razkroj profesionalnih ansamblov, izgubo strokovnih kadrov in osiromašenje kulture. Posledice bi bile nepopravljive, saj izgubljene umetniške kapacitete in programske temelje ni mogoče enostavno obnoviti. S tem bi bila neposredno ogrožena tudi kakovost in obseg javne službe, ki jo RTV opravlja v skladu s svojimi zakonskimi obveznostmi.

Radiotelevizija Slovenija ima kot javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena tudi zakonsko dolžnost ustvarjati in predvajati posebne programe za narodnostne skupnosti, ki živijo v Sloveniji. Ta obveznost izhaja iz Ustave Republike Slovenije, ki v 64. členu določa posebne pravice italijanske in madžarske narodne skupnosti, ter iz Zakona o Radioteleviziji Slovenija.

Manjšinski programi se predvajajo prek RTV centrov v Mariboru (madžarski program) in Kopru (italijanski program), pa tudi v okviru rednega nacionalnega programa. Ti programi imajo ključno vlogo pri ohranjanju jezikovne, kulturne in identitetne raznolikosti, kar je bistven element demokratične in vključujoče družbe. Gre za vsebine, ki ne služijo tržnim interesom, temveč izključno javnemu interesu in uresničevanju ustavnih in zakonskih zavez države.

RTV prispevek ne zadostuje za pokrivanje vseh stroškov manjšinskih vsebin, zato je celotna produkcija odvisna od usklajevanja z Uradom za narodnosti. Določitev, kot je zapisana v predlogu, pa prinaša stabilno financiranje vsebin za manjšine, ki po obsegu že izhaja iz trenutnih obveznosti RTV Slovenija.

Obstoječa pravna ureditev:

Status, dejavnosti, vodenje, upravljanje in nadzor ter financiranje javnega zavoda RTV Slovenija urejata Zakon o Radioteleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 96/05, 109/05 – ZDavP-1B, 105/06 – odl. US, 26/09 – ZIPRS0809-B, 9/14 in 163/22; v nadaljnjem besedilu: ZRTVS-1) in Statut javnega zavoda Radiotelevizija Slovenija (Uradni list RS, št. 23/24).

Posamezne pravice in obveznosti RTV Slovenije pa urejajo tudi naslednji zakoni:

- Zakon o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOmK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21; v nadaljnjem besedilu: ZMed),
- Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/11, 84/15 in 204/21),
- Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPĐVE, 39/22 – ZFU-A in 52/22 – odl. US) in
- Zakon o Slovenskem filmskem centru, javni agenciji Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 77/10, 40/12 – ZUJF, 19/14 – odl. US, 63/16 in 31/18).

Na ravni evropskih predpisov področje javne radiotelevizije kot javnih medijskih storitev ureja

- Uredba (EU) 2024/1083 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi skupnega okvira za medijske storitve na notranjem trgu in spremembi Direktive 2010/13/EU (UL L št. 2024/1083 z dne 17. 4. 2024).

Države članice Evropske unije imajo pristojnost, da zagotovijo financiranje javnih medijev in javno službo javne radiotelevizije v skladu s Protokolom št. 29 o sistemu javne radiotelevizije, ki je priložen PEU in PDEU. Preglednost financiranja javne radiodifuzije v okviru sistema državnih pomoči je na ravni EU urejena s

- Sporočilom Komisije o uporabi pravil o državni pomoči za storitve javne radiotelevizije (Besedilo velja za EGP) (2009/C 257/01).

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Namen predloga sprememb in dopolnitev Zakona o Radioteleviziji Slovenija je jasno razmejiti pristojnosti znotraj uprave ter med upravo in Svetom RTV Slovenija ter posledično razmejiti naloge upravljanja in nadzora, jasno urediti javno službo in tržno dejavnost ter zagotoviti stabilno financiranje z določitvijo pogoja za valoriziranje višine prispevka RTV Slovenija.

Predlogi vključujejo:

- jasnejšo razmejitev pristojnosti znotraj uprave ter med upravo in Svetom RTV Slovenija ter posledično razmejitev nalog upravljanja in nadzora;
- potrjevanje revizorja računovodskih izkazov s strani Finančnega odbora;
- določitev pristojnosti Finančnega odbora za učinkovit nadzor poslovanja;
- jasno ureditev javne službe in tržne dejavnosti;
- zagotovitev stabilnega financiranja z določitvijo pogoja za valoriziranje višine prispevka RTV Slovenija;
- večjo preglednost in preverljivost porabe denarja iz RTV prispevka;
- dopolnitev javne službe z glasbeno produkcijo in koncertno dejavnostjo;
- ureditev financiranja manjšinskih programov.

2.2 Načela

Predlagane spremembe sledijo načelom uredniške in funkcionalne neodvisne javne Radiotelevizije kot javne medijske storitve. V okviru tega je pomembno razumeti, da je zagotavljanje vzdržnega financiranja eden od ključnih elementov, s katerimi se omogoča dejanska neodvisnost javnega servisa, ker ta ni več odvisen od politično pogojenih odločitev glede višine financiranja javne službe.

Jasna določitev javne in tržne dejavnosti javnega servisa je zagotovilo, da se upošteva usmeritve s področja državnih pomoči in EU predpisov za omejevanje nesorazmernega vplivanja na medijski trg, hkrati pa tudi sprememba pomeni tudi upoštevanje dejanskega stanja nalog in programskih vsebin, ki jih RTV Slovenija zagotavlja v javnem interesu.

V zvezi z obveznostjo zagotavljanja ustreznega in zadostnega financiranja RTV Slovenija ter programske in uredniške neodvisnosti je treba upoštevati Uredbo (EU) 2024/1083 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o vzpostavitvi skupnega okvira za medijske storitve na notranjem trgu in spremembi Direktive 2010/13/EU (UL L št. 2024/1083 z dne 17. 4. 2024; v nadaljevanju Evropski akt o svobodi medijev). Ta določa, da morajo postopki financiranja za ponudnike javnih medijskih storitev temeljiti na vnaprej določenih preglednih in objektivnih merilih. S temi postopki financiranja se zagotovi, da imajo ponudniki javnih medijskih storitev ustrezna, vzdržna in predvidljiva finančna sredstva, ki ustrezajo izpolnjevanju in zmogljivosti za razvoj v okviru njihovih nalog javne službe in da je zagotovljena uredniška neodvisnost ponudnikov javnih medijskih storitev.

Države članice imenujejo enega ali več neodvisnih organov ali teles ali vzpostavijo mehanizme, ki niso pod političnim vplivom vlad, za spremljanje uredniške in funkcionalne neodvisnosti, postopkov imenovanja in razreševanja in preglednega financiranja. Rezultati spremljanja se javno objavijo.

Evropski akt o svobodi medijev opredeljuje tudi, da morajo države članice sprejeti zaščitne ukrepe za neodvisno delovanje ponudnikov javnih medijskih storitev. Zagotoviti morajo, da so ponudniki javnih medijskih storitev uredniško in funkcionalno neodvisni ter da svojemu občinstvu nepristransko zagotavljajo raznovrstne informacije in mnenja v skladu s svojo nalogo javne službe, kakor je opredeljena na nacionalni ravni. Nadalje morajo države članice zagotoviti, da je cilj postopkov imenovanja in razrešitve vodje uprave ali članov upravnega

odbora ponudnikov javnih medijskih storitev zagotavljanje neodvisnosti ponudnikov javnih medijskih storitev.

Nadalje morajo države članice zagotoviti, da je cilj postopkov imenovanja in razrešitve vodje uprave ali članov upravnega odbora ponudnikov javnih medijskih storitev zagotavljanje neodvisnosti ponudnikov javnih medijskih storitev. Vodje uprave ali člani upravnega odbora ponudnikov javnih medijskih storitev morajo biti imenovani na podlagi preglednih, odprtih, učinkovitih in nediskriminatornih postopkov ter preglednih, objektivnih, nediskriminatornih in sorazmernih meril, ki so vnaprej določena na nacionalni ravni. Trajanje njihovega mandata zadostuje za dejansko neodvisnost ponudnikov javnih medijskih storitev.

Predlog zakona sledi tudi načelom pluralnosti zastopanja, ločevanja funkcij nadzora in upravljanja ter kontinuiranega razvoja.

2.3 Poglavitne rešitve

Poglavitne rešitve so:

- uvrstitev glasbene in založniške dejavnosti v okvir javne službe;
- določitev pristojnosti Finančnega odbora za podajo soglasja upravi pri sprejemanju cenikov in drugih nadomestil za izvajanje tržne dejavnosti in dejavnosti izposojanja arhivskega gradiva;
- jasna razmejitev upravljanja in nadzora med Finančnim odborom in svetom, tako da se opolnomoči Finančni odbor s pristojnostmi nadzora nad upravo in ne več v podrejenosti do sveta;
- podrobnejši postopek priprave in sprejemanja produkcijskega načrta, finančnega načrta in kadrovskega načrta;
- poročanje o izvajanju letnega načrta;
- postopek priprave in sprejemanja letnega poročila;
- pristojnosti imenovanja pooblaščenega revizorja oziroma revizijske družbe, ki jo dobi finančni odbor;
- določitev višine financiranja manjšinskih programov;
- uskladitev višine prispevka z inflacijo.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ima finančne posledice na državni proračun. Predlog zakona ima finančne posledice za druga javna finančna sredstva.

Urad za narodnosti bo moral imeti sredstva za izvajanje zakona zagotovljena v svojem finančnem načrtu, in sicer na PP 131008 v letu 2026 v višini 7.840.000 EUR.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Proračunska sredstva niso predvidena.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Javne radiotelevizije se v EU financirajo in upravljajo na različne načine, saj Amsterdamski protokol omogoča državam članicam EU, da same določijo obliko delovanja in financiranja svojih javnih medijev, dokler to ne izkrivlja konkurence na notranjem trgu EU.

Predlog zakona izhaja iz primerljivih ureditev javnih servisov, ki so primerni za slovenski medijski in zakonodajni okvir. Predlog zakona je skladen tudi s 5. členom Evropskega akta o svobodi medijev, ker sledi zagotavljanju uredniško in funkcionalno neodvisnost, vzdržno

financiranje javnega servisa, jasno ločitev nadzornih in upravljavskih funkcij znotraj javnega servisa.

Na področju financiranja se ohranja dosednji način financiranja z RTV prispevkom, ki je v EU najpogostejši vir financiranja javnih RTV servisov (med modeli financiranja so še neposredno proračunsko financiranje, posebni davki in koncesije). V Sloveniji se financiranje delovanja javne RTV zagotavlja z RTV prispevkov, pri čemer lahko RTV Slovenija del prihodkov ustvari tudi s prihodki iz oglaševanja. Podobno ureditev poznajo tudi v več drugih državah EU, saj poskušajo javni servisi zmanjšati odvisnost od enega samega vira prihodka, kar je značilno za modele z neposrednim proračunskim financiranjem.

Višina RTV prispevka je po državah EU različna, prav tako se na različne načine ureja določanje in usklajevanje RTV prispevka. V Nemčiji se prispevek usklajuje vsaka štiri leta na predlog posebne neodvisne komisije, na Hrvaškem je višina prispevka vezana na povprečno plačo, v Veliki Britaniji se usklajuje z inflacijo, v EU so po posamičnih državah uveljavljeni tudi drugi podobni načini usklajevanja, ki lahko upoštevajo stroške opravljanja javne službe, življenjske stroške in druge ekonomske kazalnike.

Na različne načine je urejeno tudi upravljanje javnih RTV servisov, s katerim večina držav EU zagotavlja neodvisnost, avtonomijo in preglednost njihovega delovanja. V EU za nadzor nad delovanjem javnih RTV večinoma skrbijo neodvisni nadzorni organi ali sveti, ki jih lahko sestavljajo tudi pripadniki civilne družbe, stroke, sindikatov, verskih skupnosti in poklicnih novinarskih združenj (Hrvaška, Nemčija, Irska, Avstrija), pogoste so tudi omejitve vpliva politike in političnih strank na delovanje javnih RTV. Takšne nadzorne institucije pa ne smejo posegati v konkretne uredniške odločitve ali novinarske vsebine.

Primerjalno pravni pregled temelji na obstoječih sistemih javnih radiotelevizij, ki pa bodo zaradi usklajenosti z Evropskim aktom o svobodi medijev lahko tudi spremenjene v obdobju do avgusta 2025.

Avstrija

Österreichischer Rundfunk (ORF)

Julija 2022 je avstrijsko ustavno sodišče razsodilo, da je zakonodaja na področju financiranja radiotelevizije ORF neustavna. Avstrijsko ustavno sodišče je neustavnost ugotovilo, saj prispevka niso plačevali vsi državljani. Prispevek oziroma tako imenovano pristojbino GIS so namreč plačevali zgolj tisti, ki so posedovali in uporabljali registrirani televizijski ali radijski sprejemnik. V praksi je to pomenilo, da so lahko storitve javne radiotelevizije na spletu brez plačevanja prispevka koristili tudi tisti, ki pristojbine niso plačevali. Ustavno sodišče je avstrijski vladi zato ukazalo, da neustavnost odpravi do konca leta 2023. S 1. 1. 2024 je po sprejetju na vladi in v državnem zboru v veljavo stopil zakon o ORF-prispevku, ki je nadomestil vir financiranja avstrijske javne radiotelevizije.

Za zbiranje RTV prispevka je bila ustanovljena posebna družba z omejeno odgovornostjo ORF-Beitrags Service GmbH. RTV prispevek znaša 15,30 evra mesečno, plačujejo pa ga gospodinjstva z vsaj enim registriranim stalnim prebivalcem starejšim od 18 let, ki živi na naslovu gospodinjstva. V nekaterih zveznih deželah poleg fiksnega prispevka gospodinjstva plačujejo tudi davek, ki je denimo najvišji na avstrijskem Štajerskem (4,70 evra). Državljeni, dolžni plačevanja prispevka, lahko prispevek namesto mesečno plačajo tudi v dveh ali šestih obrokih. Prispevek so dolžna plačevati tudi podjetja, prispevka pa so oproščeni avstrijski državljani, ki prejemajo katerega od socialnih prispevkov (otroški dodatek, različne izobraževalne štipendije, pokojnine, dodatek za brezposelnost ipd.).

ORF obsega 12 radijskih programov (3 nacionalni in 9 regionalnih) ter 4 televizijske programe. Poleg 2 nacionalnih televizijskih programov sta z zakonom urejena še 2 dodatna specializirana televizijska programa, in sicer kulturno-informativni program ter športni program. Javna služba v skladu z zakonom obsega še 9 regionalnih studiev (po eden v vsaki izmed zveznih dežel), teletekst in mobilni portal ter več spletnih strani s predvsem informativnimi vsebinami, na

spletnih straneh ORF pa je možen tudi ogled večine televizijskega programa ORF. Del javnega servisa je tudi Simfonični orkester, katerega ustanovitelj je ORF.

Organi ORF so ustanovitveni svet (»der Stiftungsrat«), generalni direktor in svet občinstva (»der Publikumsrat«). 35 članov ustanovitvenega sveta imenujejo zvezna vlada, zvezne dežele, svet občinstva in svet delavcev (»Zentralbetriebsrat«) za obdobje štirih let, člani imajo v skladu z zakonom enako odgovornost kot nadzorni svet delniške družbe. Ustanovitveni svet nadzoruje poslovanje ORF, imenuje in razreši generalnega direktorja, imenuje in razrešuje direktorje in regionalne direktorje na predlog generalnega direktorja, odobri dolgoročno načrtovanje programskih vsebin skladno z merili iz sistema za zagotavljanje kakovosti ter dolgoročno načrtovanje tehničnih in finančnih zadev, odobri sistem za zagotavljanje kakovosti, sprejme sklep o višini prispevka za radio in televizijo, revidira in odobri letne računovodske izkaze, revidira konsolidirane letne računovodske izkaze, sprejme sklep o letnem poročilu.

Svet občinstva je imenovan za obdobje štirih let, člane imenujejo gospodarska zbornica, kmetijska zbornica, zveza sindikatov, rimskokatoliška cerkev, protestantska cerkev, akademija znanosti ter predstavniki sektorjev oz. skupin akademikov, izobraževanja, umetnosti, športa, mladine, starejših, invalidov, etničnih skupin, turizma, varstva potrošnikov in varstva okolja. Svet občinstva daje priporočila v zvezi s programskim načrtom ter predloge za tehnične širitve, imenuje 6 članov ustanovitvenega sveta, odobri sklep ustanovitvenega sveta o višini prispevka za radio in televizijo, daje pripombe na določitev oddajnega časa za program namenjen etničnim skupinam, daje priporočila ustanovitvenemu svetu glede načrtovanega letnega razporeda programa in storitev, daje utemeljena priporočila o sistemu za zagotavljanje kakovosti, pripravi priporočila za izvajanje programov za gluhe in slušno prizadete.

Hrvaška

Hrvatska radiotelevizija (HRT)

Hrvaška vlada je v začetku 2025 sprejela načrt konsolidacije dela in poslovanja HRT, ki med drugim predvideva bistveno zmanjšanje števila zaposlenih, večji poudarek na digitalnih vsebinah in prenos dela produkcije na zunanje izvajalce.

Osrednji javni medij na Hrvaškem HRT se skladno z Zakonom o HRT financira z javnimi in komercialnimi prihodki. Javni prihodki so sredstva državne podpore, ki jih javni radiotelevizijski servis koristi v okviru pravil o državni podpori javnemu radiodifuznemu servisu. Zakon o HRT predpisuje, da se HRT primarno financira s plačevanjem mesečnega prispevka. Prispevek so dolžni plačevati vsi, ki imajo v lasti radijski ali televizijski sprejemnik s prenosnim signalom. Gospodinjstva, ki imajo v lasti dva ali več sprejemnikov, plačujejo enoten mesečni prispevek. Fizične osebe, ki niso člani gospodinjstva plačnika mesečnega prispevka, so dolžne plačati nadomestni prispevek za sprejemnik v registriranem motornem vozilu. Pravne osebe, obrtniki in fizične osebe, ki opravljajo neko dejavnost, plačujejo mesečno nadomestilo za vse sprejemnike.

Z zakonsko uveljavitvijo prispevka Hrvaška zagotavlja finančna sredstva za delovanje javnega medijskega servisa in financiranje Sklada za spodbujanje pluralizma in raznolikosti medijev ter delo Hrvaškega avdiovizualnega centra (HAVC). HRT ima kot javni medijski servis in prejemnik velikega dela mesečnega prispevka z zakonom natančno določene obveznosti, ki jih je dolžna izpolnjevati. V skladu z Zakonom o HRT je Hrvaška radiotelevizija dolžna pobirati mesečni prispevek neposredno od davkoplačevalcev, s čimer si zagotavlja "finančno in programsko neodvisnost".

Višino mesečnega prispevka skladno z zakonom vsako leto določi nadzorni svet HRT po predhodnem soglasju Odbora za elektronske medije (VEM), ravno tako določi katere skupine državljanov so plačila mesečnega prispevka oproščene v celoti ali polovično. Mesečni prispevek lahko znaša največ 1,5 odstotka povprečne neto mesečne plače zaposlenih v Republiki Hrvaški. Višina mesečnega prispevka se ni spremenila od leta 2012 in znaša 10,62 evra. 68,4 odstotka vseh sredstev, zbranih s plačevanjem mesečnega prispevka, je namenjenih produkcijskim stroškom programa. 11,7 odstotka je namenjenih za radiodifuzijo, vključno z dodelitvijo za Oddajnike in zveze (OiV), Hrvaško društvo skladateljev (HDS), Hrvaško združenje za zaščito izvajalskih pravic (HUZIP) in Društvo za zaščito, zbirko in razdeljevanje

honorarjev fonogramskih pravic ZAPRAF. 4,5 odstotka je namenjenih Skladu za spodbujanje pluralizma in medijske raznolikosti, Svetu za elektronske medije in Hrvaškemu avdiovizualnemu centru.

Javni servis HRT obsega oddajanje programskih vsebin na štirih nacionalnih televizijskih programih in skupno 12 radijskih programih, mednarodni radijski program HRT - Glas Hrvaške in osem regionalnih radijskih programov. Od leta 2015 so vse lastne programske vsebine uporabnikom na voljo kadarkoli in s pomočjo multimedijske storitve HRT brez posebnih doplačil. V okviru HRT delujejo tudi Simfonični orkester, Jazz orkester, Tamburaški orkester in Zbor HRT.

Češka

Česká televize (ČT)

Osrednji vir financiranja Češke televizije oziroma ČT je zakonsko urejeno z mesečnim prispevkom oziroma RTV pristojbine. Po navedbah ČT je izvzetost iz financiranja v okviru državnega proračuna in zakonski predpis mesečnega prispevka zagotovilo za neodvisnost ČT od države. Mesečni prispevek skladno z zakonom plačujejo vsa gospodinjstva, ki imajo v lasti vsaj en televizijski sprejemnik. Prispevek znaša 135 čeških kron oziroma dobrih pet evrov na mesec za gospodinjstvo, ne glede na število članov gospodinjstva ali število televizijskih sprejemnikov. Tudi če ima državljan Češke republike stalno prebivališče s televizijskim sprejemnikom v Pragi in počitniško hišo z drugim televizijskim sprejemnikom drugje v državi, plača znesek enega mesečnega prispevka. Televizijski sprejemnik je v zakonu opredeljen kot naprava, ki je tehnično sposobna sprejemati televizijski signal, ki ga prenašajo radijske frekvence, sateliti ali kabelski sistemi. Mesečni prispevek plačujejo tudi tisti, ki televizijske sprejemnike uporabljajo samo za gledanje vsebin na pretočnih platformah, saj je televizijski sprejemnik tehnično sposoben sprejemati signal.

ČT se financira tudi s prihodki iz lastnih komercialnih dejavnosti, saj je pooblaščen za opravljanje dejavnosti, ki so povezane s primarnimi dejavnostmi ČT in ki ne smejo ogroziti njenih osrednjih dolžnosti. Prihodke od komercialnih dejavnosti na drugem programu televizije mora ČT skladno z Zakonom o ČT vsake tri mesece nakazati v Državni sklad za kulturo Češke republike. Od zneska, ki ga mora nakazati, ČT odšteje stroške dela in upravljanja s komercialnimi dejavnostmi. Prihodke od oglaševanja na četrtem programu televizije pa ČT porablja za financiranje lastne televizijske produkcije in predvajanje športnih programov.

Danska

Danish Broadcasting Corporation (DR)

Danish Broadcasting Corporation, z uradnim imenom v angleščini, oziroma DR je osrednji javni medij na Danskem, ki se je do leta 2019 financiral z mesečnim prispevkom vseh z napravami za distribucijo avdiovizualnih vsebin. Od leta 2019 je mesečni prispevek postopoma začela nadomeščati državna subvencija, ki se financira z javnim medijskim davkom, saj je vlada konec leta 2018 sprejela spremembo sporazum, ki je predvidel spremembo zakonov, ki so se dotikali mesečnega prispevka - zakon o radiodifuziji, zakon o davku na dohodek fizičnih oseb, zakon o socialnih pokojninah. S spremembami zakonodaje je želela vlada financiranje javnih in tudi zasebnih medijev urediti na način, da bi bilo bolj socialno pravično. Socialno neravnovesje je pred spremembami zakonodaje namreč izhajalo iz ureditve, po kateri so morala enočlanska gospodinjstva plačevati isti znesek mesečnega prispevka kot veččlanska gospodinjstva. Poleg tega približno 270.000 ljudi mesečnega prispevka ni plačevalo, saj niso posedovali naprav za distribucijo avdiovizualnih vsebin.

Prehod iz mesečnega prispevka na uvedbo javnega medijskega davka je takratna danska vlada uredila postopno. Spremembe zakonov so prehodno obdobje predvidele med 1. januarjem 2019 in 31. decembrom 2021, z letom 2022 pa naj bi mesečni prispevek v celoti ukinili. DR in njene regionalne družbe se po popolni ukinitvi sedaj skladno z zakonom o financah financirajo iz proračuna. Po navedbah danske agencije za digitalizacijo je prehod na

financiranje DR iz proračuna korak v enostavnejše financiranje DR po vzoru ostalih javnih storitev v državi. Zakonske spremembe financiranja so javni medijski davek uvedle tudi tako, da je bilo financiranje mogoče popolnoma digitalizirati in avtomatizirati delovne postopke.

Leta 2021, leto pred prehodom iz mesečnega prispevka na javni medijski davek, je letni proračun DR znašal 3,8 milijarde danskih kron oziroma nekaj več kot pol milijarde evrov. Prihodki od mesečnega prispevka so takrat predstavljali približno 22 odstotkov celotnega proračuna, ostali delež proračuna pa je pokrila subvencija iz državnega proračuna. Leto kasneje je bil proračun višji za nekaj deset tisoč evrov. Leta 2023 pa se je proračun radiotelevizije povečal na 4,13 milijarde DKK oziroma na slabih 600 milijonov evrov. Prihodki iz državnega proračuna so predstavljali skoraj 90 odstotkov letnega proračuna DR.

Irska

RTÉ (Raidió Teilifís Éireann)

Pravno podlago za sofinanciranje oziroma državno pomoč radijskim in televizijskim programom zagotavlja irski Zakon o radiodifuziji (»Broadcasting Act«), ki ureja delovanje obeh javnih radiotelevizij, RTÉ in TG4. Podporo izvaja Urad za radiodifuzijo (»Broadcasting Authority of Ireland«), ki pripravi shemo sofinanciranja in jo predloži pristojnemu ministru v odobritev.

Javna služba RTÉ obsega poleg radijskih in televizijskih programov tudi simfonični orkester, koncertni orkester, simfonični pevski zbor, otroški pevski zbor in kvartet. Organ vodenja je svet (»RTÉ Board«), ki ga sestavlja ga 12 članov, pri čemer je v zakonu zapisano, da morajo biti v svetu enakomerna zastopani spoli (vsaj 5 moških in vsaj 5 žensk). Večino članov in članic predlaga vlada, en je predstavnik zaposlenih in eden je generalni direktor. Dodaten organ je 15-članski Svet občinstva (»Audience council«), ki ga sestavlja 15 članov in članic, ki svetujejo svetu glede specifične problematike – nalog javne službe RTÉ in želja občinstva.

Irska javna radiotelevizija RTÉ se skladno z Zakonom o radiodifuziji delno financira z letnim prispevkom za javno radiodifuzijo, ki znaša 160 evrov, v manjšem delu pa se financira tudi s komercialnimi dejavnostmi. Za zbiranje letnega prispevka je zadolžena irska pošta An Post, ki hrani in obnavlja podatkovno bazo gospodinjstev in poslovnih obratov, ki plačujejo letni prispevek za javno radiotelevizijo. 85 odstotkov finančnih sredstev, zbranih s plačevanjem prispevka, je namenjenih RTÉ za izvajanje javnega servisa. Sedem odstotkov sredstev gre Irskemu organu za radiodifuzijo za vzdrževanje sistema financiranja, šest odstotkov pa je namenjenih pošti za zbiranje prispevkov za javno radiodifuzijo.

Letni prispevek za javno radiodifuzijo plačujejo vsa gospodinjstva, poslovne enote in institucije, ki posedujejo televizijski sprejemnik. Tudi tiste stanovanjske ali ostale enote z več televizijskimi sprejemniki plačujejo znesek enega letnega prispevka. Na Irskem ima približno 90 odstotkov gospodinjstev televizijski sprejemnik, irska pošta pa dokumentira nakupe televizijskih sprejemnikov in podatke o dolžnih plačevanja prispevka obnavlja tudi ob izgradnjah novih stavb. Če inšpektor irske pošte ugotovi, da dolžnik prispevka ne plačuje, ga doleti kazen tisoč evrov oziroma dva tisoč evrov, če v predpisanem času ne plača prispevka.

Irska vlada je julija 2024 predstavila namero po prestrukturiranju financiranja RTÉ. Irska naj bi obdržala model financiranja z letnim prispevkom, vendar naj bi ga v polovičnem deležu delno nadomestilo tudi nakazilo iz državnega proračuna.

Nemčija

ARD, ZDF in Deutschlandradio

V Nemčiji vlogo javnega servisa opravlja več javnih medijev, ki se financirajo v okviru iste finančne sheme. Javni televiziji ARD ter ZDF in javni radio Deutschlandradio se financirajo z mesečnim prispevkom za javne medije, ki znaša 18,36 evra na mesec. Med javne medije sicer sodi tudi Deutsche Welle (DW), ki ga država financira s posebnim davkom, saj je DW zakonsko

prepoznan kot pomemben del nemške diplomacije (podobno je v Veliki Britaniji urejen BBC World Service).

Prispevek so dolžni plačevati vsi polnoletni državljani glede na eno stanovanjsko enoto oziroma gospodinjstvo (v primeru, da v enem gospodinjstvu živi več oseb, prispevek plača samo ena), podjetja in ustanove javnega interesa v Nemčiji, ne glede na njihovo dejansko uporabo javnih medijev. Podjetja ne plačujejo istega zneska kot fizične osebe, temveč se znesek prispevka izračuna po formuli, ki jo določa število poslovnih enot, število zaposlenih, ki plačujejo socialnovarstvene prispevke in število službenih vozil. Prispevek skladno z Državno pogodbo o prispevku za radiodifuzijo (RBStV) plačujejo tudi turistične enote, samozaposleni, sezonski gospodarski obrati in ustanove javnega interesa. RBStV je v veljavi od leta 2013, pred tem so nemški državljani prispevek plačevali glede na število radiodifuznih sprejemnikov v gospodinjstvu.

Osrednja javna televizija ARD je krovna medijska hiša desetih regionalnih javnih radiotelevizij in je financirana v največjem deležu. ZDF je druga javna televizija s približno 13-odstotnim tržnim deležem. S prispevkom pa se financirajo tudi štiri postaje javnega radia. Višino prispevka določajo deželni parlamenti, ki se o tem dogovorijo ob pomoči presoje in priporočil neodvisne strokovne komisije.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Ni posledic.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Ni posledic.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Ni posledic.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Ni posledic.

6.6 Presoja posledic za druga področja

Spremembe in dopolnitve zakona nimajo posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

Ministrstvo za kulturo bo sprejeti zakon predstavilo širši javnosti prek medijev, javne predstavitve, predstavitve na spletni strani ipd.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa bo zagotavljalo Ministrstvo za kulturo.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA:

/

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OŠEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESKU PLAČILA ZA TA NAMEN:

/

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- dr. Asta Vrečko, ministrica,
- mag. Marko Rusjan, državni sekretar,
- dr. Blaž Mazi, generalni direktor Direktorata za medije,
- Lenart J. Kučič, sekretar, Kabinet ministrice,
- Branko Jezovšek, sekretar, Direktorat za medije,
- Irena Ostrouška, sekretarka, Direktorat za medije.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o Radioteleviziji Slovenija (Uradni list RS, št. 96/05, 109/05 – ZDavP-1B, 105/06 – odl. US, 26/09 – ZIPRS0809-B, 9/14 in 163/22) se v 6. členu četrty odstavky spremeny tako, da se glasi:

»(4) Posnetki iz arhivov so za komercialne namene ob plačilu sorazmernih stroškov njihovega razmnoževanja oziroma posredovanja dostopni javnosti skladno z zakonom, ki ureja avtorske pravice, ter ob plačilu sorazmernih stroškov razmnoževanja in posredovanjem ter tarife, ki jo s soglasjem Finančnega odbora določi uprava.«.

2. člen

V 13. členu v prvem odstavku se doda nova prva alineja, ki se glasi:

»- glasbena produkcija ter založniška in koncertna dejavnost;«

3. člen

V 15. členu se v prvem odstavku četrta alineja črta.

4. člen

V 16. členu se v prvem odstavku 3. točka spremeny tako, da se glasi:

»3. na predlog uprave sprejme finančni načrt, letno poročilo in kadroviski načrt javnega zavoda ter odloča o porabi morebitnega presežka odhodkov nad prihodki;«.

5. točka se črta.

Dosedanja 6., 7., 8., 9. in 10. točka postanejo 5., 6. 7., 8. in 9. točka.

Dosedanja 11. točka, ki postane 10. točka, se spremeny tako, da se glasi:

»10. nadzira izvajanje programske produkcijskega načrta RTV Slovenija;«.

Dosedanja 12. točka postane 11. točka.

13. točka se črta.

Dosedanja 14. točka postane 12. točka.

V četrtem odstavku se besedilo »9. in 12.« nadomesti z besedilom »8. in 11.«.

5. člen

V 22. členu se v prvem odstavku na koncu sedme alineje namesto pike postavi podpičje in dodajo nova osma do deseta alineja, ki se glasijo:

- » - pripravi programsko produkcijski načrt, finančni in kadrovski načrt ter ga predloži v soglasje Finančnemu odboru ter nato v sprejem Svetu;
- določi cenik za tržno dejavnost in predlog tarif iz 6. člena tega zakona po predhodnem soglasju Finančnega odbora;
- periodično, vendar najmanj štirikrat na leto poroča Finančnemu odboru in Svetu o izvajanju programsko-produkcijskega načrta, finančnega načrta in kadrovskega načrta ter na podlagi ugotovitev Finančnega odbora in Sveta predloži ukrepe za nemoteno izvajanje.«.

6. člen

27. člen se spremeni tako, da se glasi:

»27. člen

(1) Finančni odbor na podlagi predloga uprave daje predhodno mnenje k osnutku statuta.

(2) Finančni odbor daje soglasje k:

- predlogu finančnega načrta in predlogu letnega poročila RTV Slovenija;
- predlogu morebitnega presežka prihodkov nad odhodki;
- cenam storitev, ki niso del javne službe in jih določi uprava;
- načinu plačevanja prispevka za programe RTV Slovenije v skladu s tem zakonom;
- načinu prijavljanja in začasnega ali trajnega objavljanja sprejemnikov;
- višini tarif in drugim pogojem za oddajanje programov drugih izdajateljev;
- splošnim pravilom računovodstva RTV Slovenija in pravilom strokovnega računovodstva.

(3) Finančni odbor na podlagi predloga uprave imenuje pooblaščenega revizorja oziroma revizijsko družbo, v skladu z zakonom, ki ureja revidiranje.

(4) Finančni odbor:

- ima pravico do vpogleda v poslovne knjige, periodične obračune in vso drugo dokumentacijo celotnega javnega zavoda;
- opravlja druge naloge, ki jih določi poslovnik sveta oziroma statut;
- o svojih ugotovitvah po potrebi poroča svetu.

(5) Kadar finančni odbor ali Svet obravnavata vprašanja s področja storitev elektronskih komunikacij, zlasti ko gre za določanje višine tarif in drugih pogojev za oddajanje programov drugih izdajateljev, na svoje seje vabita tudi predstavnika Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije.«.

7. člen

V 30. členu se v drugem odstavku prva alineja spremeni tako, da se glasi:

»- del narodnostnih programov v delih, ki se ne financirajo iz prispevka, pri čemer se iz državnega proračuna namenijo sredstva v letni višini, ki ustreza vrednosti 8 odstotkov zneska prispevka, ki je bil zbran v prejšnjem letu;«.

8. člen

V 32. členu se v prvem odstavku v točki 1. a) besedilo »12,75 eura« nadomesti z besedilom »14,02 eura«, v točki 1. b) besedilo »3,77 eura« nadomesti z besedilo »4,14 eura«, v točki

2. a) besedilo »36,13 eura« nadomesti z besedilo »39,74 eura«, v točki 2. b) besedilo »13,54 eura« nadomesti z besedilom »14,89 eura« ter v točki 2. c) besedilo »54,19 eura« nadomesti z besedilom »59,60 eura«, besedilo »2,69 eura« pa nadomesti z besedilom »2,95 eura«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Višina prispevka se vsako leto uskladi z višino letne inflacije za preteklo koledarsko leto, kot jo določi Statistični urad Republike Slovenije. Usklajeni prispevek se začne obračunavati od začetka aprila tekočega leta naprej do konca marca naslednjega koledarskega leta. Višino usklajenega prispevka določi vlada s sklepom in ga objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«.

Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek postanejo tretji, četrti in peti odstavek.

V dosedanjem petem odstavku, ki postane šesti odstavek, se besedilo »drugega odstavka tega člena« nadomesti z besedilom »tretjega odstavka tega člena«.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Glasbena produkcija pokriva dejavnosti, ki so sestavni del javne službe in so del radijskih in televizijskih programov. Gre za studijsko delo in snemanje glasbenih del, snemanje pomembnih javnih glasbenih dogodkov, ki so nato vključeni v redne programske sheme RTV Slovenija, postopke tehnične obdelave posnetkov ter arhiviranje posnetkov za nadaljnjo uporabo v okviru izvajanja javne službe.

Glasbena produkcija vključuje Simfonični orkester, Big Band RTV Slovenija ter Otroški in mladinski pevski zbor in založniški oddelek, ki zagotavljajo visoko kakovostne umetniške in ustvarjalne vsebine. S tem predstavljajo in promovirajo slovensko kulturo, spodbujajo kulturno ustvarjalnost ter svobodo umetniškega ustvarjanja in zagotavljajo ustvarjanje, poustvarjanje ter posredovanje umetniških del, ki so kot del javne službe določeni v 4. členu ZRTVS-1.

Glasbena produkcija, ki je vključena v radijske in televizijske programe ter v nacionalni arhiv, ima posebno vlogo pri ohranjanju, ustvarjanju in posredovanju slovenske kulturne dediščine. Simfonični orkester, Big Band ter otroški in mladinski pevski zbor neprekinjeno delujejo že desetletja in predstavljajo neprecenljiv del kulturne krajine Slovenije. Njihovo delovanje ni tržno nadomestljivo, ohranjanje profesionalnih ansamblov, vzgajanje in ogranjanje strokovnih kadrov na področju glasbene produkcije pa je tudi v javnem interesu na področju medijev, ki ga preko medijske zakonodaje uresničuje Republika Slovenija.

K 2. členu:

Glede na spremembe in dopolnitev členov, ki opredeljujejo pristojnosti organov RTV Slovenija se soglasje k določitvi Tarife prenese na Finančni odbor in določitev Tarife na upravo. Svet ne more določiti Tarife, saj gre za področje upravljanja, kar predpostavlja poznavanje vhodnih elementov za kalkulacijo tarife. Upravljanje je v pristojnosti uprave, ne more pa ta samostojno brez nadzora in posledično soglasja nadzornega organa določiti Tarife, ker je potreben skrbni nadzor nad doslednim razmejevanjem tržne in javne službe.

K 3. členu:

Vezano na spremembo 6. člena ZRTVS-1 se spreminja tudi besedilo 15. člena, ki taksativno opredeljuje, kaj obsega tržna dejavnost. Kot tržna dejavnost se črta založniška in koncertna dejavnost.

K 4. členu:

V III. Poglavju VODENJE IN NADZOR se smiselno spremeni in dopolni člene, ki opredeljuje pristojnosti organov RTV Slovenija, in sicer na način, da se v razmerju Sveta in finančnega odbora jasno razmeji upravljanje in nadzor ter da se opolnomoči Finančni odbor s pristojnostmi nadzora nad upravo in ne več v podrejenosti do sveta.

Finančni odbor nadzoruje upravo z vidika finančnega poslovanja, ekonomike, trženja, vključno z določanjem cen za tržno službo in za tarife in ni v neposrednem razmerju do Sveta. To pomeni, da mora uprava pred posredovanjem določenih gradiv pridobiti soglasje ali potrditev Finančnega odbora in šele tako gradivo gre v odločanje na Svet.

K 5. členu:

Novo določbe k 22. členu, ki opredeljuje naloge uprave, so naloge, ki jih je potrebno na novo določiti glede na razmejitve pristojnosti med organi. Dopolnitev tudi zadeva konkretne naloge in odgovornosti, ki sledijo ugotovitvam nadzornih organov pri nadzoru nad izvajanjem programsko-produkcijskega načrta, finančnega načrta in kadrovskega načrta.

S predlogom člena se pri odgovornosti za vsako objavljeno informacijo izrecno vključujejo tudi medijske vsebine, ki so generirane, delno generirane, izbrane ali razvrščene s pomočjo sistemov umetne inteligence, vključno z izbori vsebin in uredniškimi priporočili vsebin za občinstvo.

K 6. členu:

Člen razmejuje pristojnosti treh organov glede na njihove funkcije upravljanja in nadzora, ki se naj ne bi prekrivale. Finančni odbor ne more biti podrejen Svetu, temveč mora nadzirati pravilnost in ekonomičnost poslovanja uprave. Zato je predvidena sprememba sedanje tretje alineje tretjega odstavka, po katerem Finančni odbor ni obvezan poročanju Svetu, temveč to naredi po potrebi, ko ugotovi določena odstopanja od načrta ali druge neskladnosti z veljavnimi predpisi. Uprava je tako pri predložitvi predlogov za Svet predhodno vezana na pridobitev soglasij ali predhodnih mnenj finančnega odbora. Finančni odbor ne more biti podrejen svetu ter mora pridobiti aktivno funkcijo pri podajanju soglasij ali mnenj.

Glede na zakonsko opredeljena znanja in kompetence članov Sveta je ob dosedanjih izkušnjah težje pričakovati, da bodo člani Sveta meli tudi specifična znanja s področja nadzora finance in ekonomike. S porazdelitvijo nalog nadzora in upravljanja pa bi se tudi razbremenilo člane sveta pri odločanju o teh specifičnih vprašanj in zmanjšalo korupcijska tveganja.

K 7. členu:

Določi se financiranje dela narodnostnih programov iz sredstev državnega proračuna (tj. sredstev Urada za narodnosti), in sicer na letno višino, ki ustreza vrednosti 8 odstotkov zneska RTV prispevka, ki je bil zbran v prejšnjem letu.

Radiotelevizija Slovenija (RTV Slovenija) ima kot javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena zakonsko dolžnost ustvarjati in predvajati posebne programe za narodnostne skupnosti, ki živijo v Sloveniji. Ta obveznost izhaja iz Ustave Republike Slovenije, ki v 64. členu določa posebne pravice italijanske in madžarske narodne skupnosti ter iz RTV zakona.

Manjšinski programi se ustvarjajo in predvajajo prek RTV centrov v Mariboru (madžarski program) in Kopru (italijanski program), pa tudi v okviru rednega nacionalnega programa. Ti programi imajo ključno vlogo pri ohranjanju jezikovne, kulturne in identitetne raznolikosti, kar je bistven element demokratične in vključujoče družbe. Gre za vsebine, ki ne služijo tržnim interesom, temveč izključno javnemu interesu in uresničevanju ustavnih in zakonskih zavez države.

Predlog nove določitve prinaša zagotovljeno in stabilno financiranje vsebin za manjšine, ki po obsegu že izhaja iz trenutnih obveznosti RTV Slovenije.

K 8. členu:

Popravijo se veljavne višine prispevka, kot jih določa Odlok o spremembi višine prispevka za opravljanje radijske in televizijske dejavnosti Radiotelevizije Slovenija (Uradni list RS, št. 73/24), in določi usklajevanje z višino letne inflacije za preteklo koledarsko leto, ko jo določi SUR.

Z novim načinom določanja višine RTV prispevka se odpravljajo slabosti obstoječe ureditve, po kateri je višina RTV prispevka fiksna, kar se v primeru rasti ravni cen neizogibno odrazi v slabšem finančnem položaju RTV Slovenija. Ob hkratnem nespremenjenem obsegu zakonsko predpisane javne službe RTV Slovenija takšna situacija predstavlja tveganje za nemoteno in celovito izvajanje javne službe RTV Slovenija. Brez zadostnih sredstev namreč RTV Slovenija ne more izvajati svojih ustavno opredeljenih nalog oz. funkcije in poslanstva na področju svobodnega oblikovanja javnega mnenja, zagotavljanja uresničevanja ustavne pravice do javnega obveščanja in obveščenosti ter tudi uresničevanja drugih demokratičnih, socialnih in kulturnih potreb prebivalcev in državljanov Republike Slovenije. To bi pomenilo nedopusten poseg v ustavni položaj RTV Slovenija (kršitev 39. člena Ustave) ter kršitev 2. člena ZRTVS-1, po katerem je ustanovitelj javnega zavoda RTV Slovenija dolžan zagotoviti institucionalno avtonomijo in uredniško neodvisnost ter primerno financiranje za izvajanje javne službe. S predpisanim novim načinom določitve višine RTV prispevka, ki se bo torej avtomatično prilagajala letni ravni rasti cen življenjskih potrebščin, s čimer višina RTV prispevka tudi ne bo odvisna od določitve vsakokratne vlade oziroma zakonodajalca, bo tako dejansko zagotovljena finančna avtonomija RTV Slovenija, s tem posledično pa tudi njena še večja programska in organizacijska samostojnost ter uredniško neodvisnost.